

Dnes v čísle:

Čestný doktorát UP:
prof. Karel Maršál
Průtoková cytometrie
v cytogenetice rostlin /II/
Odstoupí ministr školství?
O financování olomouckých
univerzitních insignií /III/

žurnál

3**Ročník 11 • Vychází 27. září 2001**

École doctorale

Na 65 účastníků z ČR, SR, Francie, Polska a Maďarska se sjelo do Olomouce na mezinárodní seminář romanistů *École doctorale 2001*, který proběhl ve dnech 19. – 21. 9. Na jeho organizaci se podílela Katedra romanistiky FF UP, Asociace Gallica, Francouzský institut v Praze a ve Varšavě.

Senát Parlamentu ČR:

o perspektivách rozvoje českých vysokých škol

Veřejné slyšení Senátu PČR, které proběhlo ve středu 19. 9. ve Valdštejnském paláci v Praze, mělo za cíl otevřít veřejnou diskusi na téma *směřování a význam vysokých škol a vysokoškolského vzdělání v české společnosti 3. tisíciletí s odrazem v legislativně-právní oblasti*. K účasti byli pozváni představitelé veřejných i soukromých vysokých škol, Akademie věd ČR, Rady vlády pro výzkum a vývoj, MŠMT, Grantové agentury ČR, Akreditační komise, studentské komory RVS, členové Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu Poslanecké sněmovny, členové Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice Senátu aj.

Slavnostnímu zahájení byly přítomni atašé francouzských ambasád z Prahy, Bratislavy a Varšavy. Na půdě univerzity přítomné přivítal děkan FF UP doc. V. Rehan.

Třídenní jednání probíhalo ve čtyřech sekcích: lingvistické, literární, didaktické a translátologické. V lingvistickém bloku zazněly mimo jiné referáty o první latinizaci francouzštiny a jejich projevech v jazyce Jeana de Meung, o městských argotech či o stylistickém a sémantickém fenoménu budoucího času. V nejobsáhlejší literární sekci byla pozornost věnována románu *Hledání ztraceného času* Marcela Prousta, claudelovskému obrazu ženy, Apollinairové tvorbě, dílu Rolanda Barthesa, zobrazení Golema v literatuře 20. století. Nejen pro učitele francouzštiny byl připraven didaktický ateliér, soustředěný na multimédia a nové koncepce výuky francouzštiny.

-ano-, foto -tj-

Tři kandidáti na děkana

Podle informací předsedy volební komise Akademického senátu Právnické fakulty UP přijali kandidaturu na děkana fakulty tři znavržených kandidátů: **JUDr. Marie Grossová, Ph.D.** (Katedra finančního práva, národního hospodářství a ekonomie), **JUDr. Naděžda Šišková, Ph.D.** (vedoucí Katedry mezinárodního a evropského práva) a **JUDr. Mag. iur. Michal Malacka**, současný proděkan PF UP pro zahraniční styky a člen Katedry mezinárodního a evropského práva. Veřejná prezentace, na níž kandidáti členům akademické obce představí své programy, se uskuteční v úterý 2. 10. ve 13 hodin v Rotundě Právnické fakulty UP (budova A). Pro hladký průběh prezentace přislíbil děkan PF UP udělení děkanského volna.

V úterý a středu příští týden, tj. 2. – 3. 10. proběhnou také doplňkové volby do Akademického senátu PF UP, a sice dvou senátorů do pedagogické části a dvou senátorů do studentské části AS PF UP.

Volbu kandidáta, který bude navržen rektorem UP ke jmenování děkanem Právnické fakulty UP, provede Akademický senát PF UP dne 8. 10. 2001.

-red-

Rektorka Univerzity Palackého v Olomouci a děkan Lékařské fakulty UP dovolují si Vás pozvat na

slavnostní zasedání Vědeckých rad Univerzity Palackého a Lékařské fakulty UP, na němž bude udělen titul *doctor honoris causa*

prof. MUDr. Karlu Maršálovi, Ph.D.,

významnému představiteli švédské a světové perinatologie.

Zasedání se uskuteční v aule Filozofické fakulty Univerzity Palackého, Křížkovského 10, Olomouc,

dne 4. října 2001 ve 14 hodin.

Prof. MUDr. et PhDr. Jana Mačáková, CSc.,
rektorka UP
Doc. MUDr. Čestmír Čihálik, CSc.,
děkan Lékařské fakulty UP

-red-

S premiérem bezvýsledně

Jednání s premiérem nepřineslo výsledek – na tom se shodli členové předsednictva České konference rektorů po schůzce s premiérem M. Zemanem (25. 9.), od níž zástupci vysokých škol očekávali řešení aktuální situace financování veřejných vysokých škol. Jak dále uvedl rektor UK prof. I. Wilhelm, další vyjednávání se proto přesouvá na půdu Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR; otázky financování vysokého školství byly také hlavním předmětem jednání České konference rektorů, které proběhlo o den později 26. 9. na Jihočeské univerzitě v Českých Budějovicích.

-red-

Mezinárodní a mezioborová konference o klinickém a experimentálním výzkumu vyšších nervových funkcí

Konference věnovaná klinickému a experimentálnímu výzkumu vyšších nervových funkcí se konala ve dnech 12. až 14. 9. 2001 na Teoretických ústavěch LF UP v Olomouci. Na výzvu organizátorů konference zastupujících Společnost pro psychosomatické integrace ČLS J. E. Purkyně, Společnost pro vyšší funkce mozku SLS, Ústav fyziologie LF UP Ústav patologické fyziologie LF UP a Kliniky psychiatrie a Lékařské psychologie FN a LF UP se jí zúčastnilo 52 odborníků z ČR a SR. Bohatý program zahrnoval 3 vyžádané přednášky, 34 odborných sdělení a 14 posterů.

Na slavnostním zahájení, které proběhlo v plenárním zasedání, vystoupili s krátkými projevy reprezentanti české a slovenské odborné komunity prof. MUDr. M. Kukleta, CSc. a MUDr. F. Jagla, CSc. Jednání

konference pozdravil také ředitel Fakultní nemocnice Olomouc doc. MUDr. V. Rýznar, CSc.

Celý letošní rok je věnován duševnímu zdraví s cílem představit je jako veřejný problém. V tomto duchu se nesly i tři vyžádané přednášky. Doc. M. Horváth hovořil o perspektivách projektů podpory zdraví na pracovišti ve vztahu k vyšším nervovým funkcím. Z psychologického hlediska se na problematiku motivace ke změně chování k udržování a posilování zdraví podíval prof. S. Kratochvíl. Doc. O. Vinař se zabýval stresem a možnostmi jeho ovlivnění vybranými léky. Všechny přednášky měly vysokou odbornou úroveň a přiblížily účastníkům konference

Dokončení na str. 2

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
katedra výtvarné výchovy Pedagogické fakulty UP
vás zve na výstavu

KLUB KONKRÉTISTŮ
pražská sekce

RADOSLAV KRATINA
JAN KUBIČEK
JAROSLAVA KURANDOVÁ
RADOMÍR LESZCZYNSKI
ANNA MATOUŠKOVÁ
LADISLAV NEBESKÝ
VRATISLAV KAREL NOVÁK
ZDENĚK PROKOP
LUBOMÍR PŘIBYL
DANA PUCHAROVÁ
ZDENĚK RYBKA
ALEŠ SVOBODA
KATEŘINA ŠTENČLOVÁ
STANISLAV ZIPPE

výstavu zahájí dne 3. 10. v 17 hodin
Ladislav Daněk, kurátor Muzea umění Olomouc

výstava se koná v Galerii IC UP Zbrojnice
Biskupské náměstí 1, Olomouc
od 3. do 31. října 2001

17. října 2001 v 17 hodin na výstavě promluví
o konkrétním Jiří Valoch

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Děkan Lékařské fakulty UP vyhlašuje soutěž

o Cenu děkana LF UP

za nejlepší studentskou vědeckou práci za akademický rok 2000/2001.

Cena děkana LF UP se uděluje pregraduálním nebo postgraduálním studentům LF UP za práce v oborech: a) teoretické lékařské vědy, b) klinické lékařské vědy.

Práce předkládají jejich autoři v jednom vyhotovení ve standardní úpravě (pevně spojené listy) nebo ve formě separátního výtisku na Oddělení vědy a výzkumu Děkanátu LF UP do **19. 10. 2001**. Přihlášky je možno si vyzvednout tamtéž.

Komise jmenovaná děkanem LF UP předložené práce posoudí a vybrané práce navrhne děkanovi LF UP k ocenění.

*Prof. V. Janout, CSc.,
proděkan pro záležitosti vědy a výzkumu LF UP*

Tisková konference na UP

Na úterý 2. 10. 2001 je do velké zasedací síně Rektorátu UP (Křížkovského 8, 10 hodin) připravena tisková konference UP k zahájení akademického roku 2001/2002. V jejím průběhu budou zástupcům médií poskytnuty informace o výsledcích přijímacího řízení na UP, o ubytování na kolejích, o ekonomické situaci vysokých škol, dále informace o připravované přednášce k počtě J. L. Fischera, o udělení čestného doktorátu prof. K. Maršálovi a o děkanových volbách na PF UP. Tiskové konference se spolu s rektorkou UP zúčastní prorektorů UP, děkanů fakult a kvestor UP.

-red-

Spor o Darwina?

Je potřeba něco na darwinismu opravit či doplnit, a pokud ano, tak co? Minisymposium s diskusí o dnešním pohledu na Darwinovu teorii organizují Československá biologická společnost a Lékařská fakulta Masarykovy univerzity 14. 11. v Brně. Kontaktní adresa: prof. O. Nečas, Joštova 10, 622 43 Brno, e-mail: biopol@med.muni.cz.

-red-

Žen několik řádků

Odešli

Z našeho pracoviště odešli v krátké době dva asistenti, oba absolventi naší univerzity. Jeden ani nedokončil doktorskou práci; druhý tento titul obdržel a pak zmizel. Oba odešli kvůli platu. Jako firemní zaměstnanci berou nyní trojnásobek. Nadto mají firemní automobil, musí být mobilní. Jezdí po republice a nabízejí firemní produkty a služby. Brzy si osvojí patřičné obchodní jednání, řeč i oblékání. Vědu a výzkum pověsili na hřebík, o výuce ani nemluví. Ostatně – koho může bavit a uspokojovat, že učí v praxi velké počty studentů stále totéž rok co rok pořád dokola? To určitě není důvod, pro který se mladý doktor rozhodne nastoupit místo univerzitního pedagoga za nedůstojný plat v teoretickém medicínském oboru.

Co může fakulta a univerzita nabídnout mladým akademickým pracovníkům (nejen) na Teoretických ústavěch LF, aby zůstali a neodcházel? Kromě tlaku kvalifikačních atestací, zkoušek a nejisté vyhlídky na akademický titul? Čím a do jaké míry je možno kompenzovat nízký měsíční příjem a splnit očekávání a životní ambice pracovníka a fakulty? Je řešení skryto v systemizaci, evaluaci, nebo je v něčem zcela a naprosto jiném? Kdo to ví, měl by hlasitě promluvit, vysvětlit a přesvědčit ostatní. Nejlépe živým příkladem.

M. Hejtmánek

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

O letošním Kolokviu amerických studií

Ve dnech 2. 9. – 7. 9. proběhlo na Filozofické fakultě UP každoroční *Kolokvium amerických studií*, pořádané Centrem pro srovnávací kulturní studia při Katedře anglistiky a amerikanistiky FF UP. Nebývale pestré zastoupení přednášejících a účastníků (ze 14 zemí čtyř kontinentů) přilákalo téma pro amerikanisty stále žhavé: *(Ne)porozumění postmodernismu / „(miss) Under Standing Postmodernism“*. V pěti hlavních dnech programu zaznělo celkem 15 přednášek zaměřených na filozofický vztah postmodernismu, autorství a kánonu americké literatury a filmu. Téma se ukázalo jako velmi široké a podněcující řadu fundovaných příspěvků.

Po úvodním proslovu prof. J. Jařaba z Katedry anglistiky a amerikanistiky FFUP se prof. T. Byers (USA) věnoval analýze amerických populárních filmů a L. Finkeová (USA) zmínila své zkušenosti editorky prestižní americké antologie postmoderní literatury. J. Grove (USA), A. Smiešková (SR) a J. Kušník (SR) pak rozkryli postmoderní tendence v americkém románu. L. Práger (FFUP) a B. Vejvodský (Svycarsko) poutavě osvětlili pozici autora a čtenáře v postmoderním světě zborcených pravd a dogmat. Z dalšího programu zaujala rozprava I. Duránové (Španělsko) o roli subjektu v postmoderní autobiografické próze a podnětné diskutérství prof. A. Velie (USA), dalšího z přednášejících. Závěrečný den přednášek zajímavě otevřel prof. R. Schleifer (USA) pojednáním o vztahu literatury a vědy; následovali B. Herzogenrath (Německo) analýzou filmu *American Psycho* a prof. W. Holbling (Rakousko) příspěvkem o chronologii postmoderního žánru americké prózy.

Mezinárodní a mezioborová konference...

Dokončení ze str. 1

problematiku působení nepříznivých faktorů prostředí na zdraví člověka i způsoby boje s nimi.

Prof. Kukleta s doc. Rehoulkou připravili pro zájemce workshop *Zvládání stresu*. Jeho účastníci měli možnost seznámit se s postupy umožňujícími diagnostikovat hlavní psychosociální determinanty, které vedou u daného jedince k rozvoji závažných forem stresové odpovědi. Obezrnámli se také s tím, jak využít těchto poznatků k návrhu intervenčních postupů respektujících osobnost pacienta a specifika dané situace.

Oborná sdělení a posterly byly tematicky velmi pestré a umožnily účastníkům konference získat představu o současném výzkumném zaměření jednotlivých pracovních skupin v České a Slovenské republice. Prezentovaná sdělení analyzovala elektrofyziologické projevy činnosti centrálního nervového systému za různých funkčních stavů organismu, všimla si změn vybraných biochemických ukazatelů ve vztahu ke kognitivním a jiným aktivitám organismu, regulace sekrece neurotransmiterů a embryonálního vývoje šedé kůry hemisfér. Stranou nezůstala ani problematika behaviorální a psychosomatické medicíny.

Ta byla i předmětem diskuse o náplni a zařazení této disciplíny do pregraduální a postgraduální přípravy na lékařských fakultách v ČR. Materiály k diskusi připravil kolektiv pracovníků v čele s prof. Boučkem a prof. Bašteckými. Bohatá rozprava k předloženým materiálům ukázala, že je třeba hledat formy, jak učinit problematiku behaviorální medicíny atraktivnější jak pro praktické lékaře, tak i specialisty. Ve vztahu k pregraduální výuce se účastníci jednání shodli na tom, že k výuce psychosomatické a behaviorální medicíny musíme přistupovat aktivněji; tato disciplína by měla být zařazena v kurikulu do prvního eventuálně druhého ročníku studia medicíny.

Přátelská pracovní atmosféra typická pro odborná jednání vládla i na společenském večeru, který se konal v prostorách rektorátu UP. Třeba ještě dodat, že o dobrý průběh konference se zasloužili i laborantky Ústavu fyziologie a Ústavu patologické fyziologie LF UP, které se spolupodílely na jejím technickém zabezpečení

Prof. J. Petřek, prof. J. Bouček, LF UP

Výborně organizačně zvládnuté kolokvium vhodně doplnila tradiční prohlídka města Olomouce v podání prof. J. Peprníka, každodenní filmové projekce a návštěvy koncertů. Bližší informace o každoročním *Kolokviu amerických studií* lze nalézt na internetové adrese <http://colloquium.upol.cz>.

Uspořádání letošního kolokvia finančně podpořilo velvyslanectví USA, Centrum pro srovnávací kulturní studia při Katedře anglistiky a amerikanistiky FF UP a Česká a slovenská asociace amerikanistů.

Mgr. J. Flajšar, Ph.D., FF UP

Pod záštitou ministra zdravotnictví ČR se na Právnické fakultě UP konala ve dnech 19. – 20. 9. první národní konference nazvaná „Dobrá praxe v řízení zdraví, prostředí a bezpečnosti při práci v průmyslových a jiných podnicích“.

-red-, foto -tj-

Ze zasedání Kolegia rektorky UP

Ve čtvrtek 20. 9. zasedalo poprvé v tomto akademickém roce Kolegium rektorky UP. Rektorka UP předala jmenovací dekret novému zástupci PŘF UP Mgr. Jiřímu Pechouškoví. Prorektor doc. J. Luska informoval o dosavadním průběhu jednání o struktuře celoživotního vzdělávání, jenž bude organizačně spadat pod Informační centrum UP. Během října by se měla sejít komise složená ze zástupců fakult, kteří předloží návrhy programů distančního vzdělávání na jejich fakultě.

Rektorka UP informovala o posledním zasedání České komise rektorů z 11. 9. Pokud MŠMT nezvýší rozpočet vysokých škol alespoň o slíbené dvě miliardy, dá ČR ke zvážení demisi ministra. O dalších krocích bude ČR jednat po schůzce s premiérem M. Zemanem (informace ze setkání 25. 9. na str. 1).

Prorektor Luska informoval o průběhu přijímacího řízení. Jelikož nebyly dosud ukončeny zápisy na všech fakultách, bude přesný počet studentů prvních ročníků znám až počátkem října. Zástupci fakult mají připravit materiály o nabízených studijních oborech pro příští akademický rok. *Den otevřených dveří na UP* letos připadne na 24. 11. Univerzita se rovněž zúčastní veletrhu pomaturitního vzdělávání *Gaudeamus* (30. 10. – 2. 11.).

Výsledky hospodaření UP za první pololetí předložil kvestor UP Ing. J. Jirka. Podle jeho slov jsou výsledky oproti loňskému roku výrazně lepší. Akademickému senátu UP bude předložen návrh na normativní rozdělení rezervy ve výši 5 milionů Kč. Podle plánu probíhá rekonstrukce jezuitského konviktu. Částka 9 milionů Kč z havarijního fondu byla investována především do opravných prací na Teoretických ústavěch LF UP.

Rektorka UP poděkovala ředitelce SKM Ing. B. Pirklové za její práci spojenou s inovací kolejí: koleje gen. Svobody byly vybaveny novým inventářem, na Šmeralových kolejích byla zavedena internetová síť, renovace proběhly v prostorách Menzy atd.

Prorektor doc. L. Hornová informovala o chystané návštěvě zástupce organizace DAAD, jež nabízí stipendia pro studenty země střední a východní Evropy na německých univerzitách. Návštěva je plánována na 8. 10.

Ze zasedání Kolegia rektorky vybrala A. Novobilská

• UDÁLOSTI • UDÁLOSTI • UDÁLOSTI •

7. ročník Ō. S. T. – symposia

Ve dnech 7. a 8. 9. 2001 uspořádal vědecká rada Ō. S. T. – symposia spolu s Klinikou psychiatrie a lékařské psychologie LF UP a Fakultní nemocnice Olomouc 7. ročník Ō. S. T. symposia, tj. setkání psychiatrů Rakouska, Slovenska a České republiky.

V úvodním polytematickém semináři promluvili prof. Raboch (*O rovnoprávnosti v péči o duševně nemocné*), prof. Kafka (*K otázce skupinového násilí*), prof. Mourek (*Stres a sex-dependentní změny obsahu kyseliny askorbové v CNS*), prof. Libiger (*Povaha stigmatu duševní nemoci*), doc. Kořínková (*Klinické projevy deprese u hospitalizovaných pacientů s ohledem na pohlaví*), dr. Pidman (*Cholinesterázy u Alzheimerovy demence*) a prof. Bouchal (*Psychická racionalizace posthypnotické sugesce*).

Druhý den byl věnován otázkám redukce stigmatu u schizofrenních pacientů. Hlavní referát přednesl prof. H. Hinterhuber (přednosta Psychiatrické univerzitní kliniky v Innsbrucku), v němž seznámil účastníky setkání s pokusy o překonání stigmatu schizofrenních pacientů v rakouských podmínkách. Mj. informoval o „Tyrolském projektu“ z let 1999–2001, který probíhal jako školení studentů ze sedmých tříd gymnázií a obsahoval informace podávané buď profesionálním psychiatrem, nebo kombinací psychiatra, pacienta a psychiatra. Po proběhlém školení bylo 94 % studentů přesvědčeno, že se duševní poruchy dají léčit a pacientům se může pomoci. Prof. Kafka a dr. Doci pak referovali o *Quality of Family Life and Mental Health*.

V panelové diskusi pak vystoupili prof. Libiger (Hradec Králové), prof. Angermeyer (Lipsko), prof. Bouchal (Brno), doc. Kořínková (Bratislava), prof. Kafka (Košice) a prof. Bouček (Olomouc) a hovořili

o svých zkušenostech s diskutovanou otázkou stigmatu u schizofrenie. Setkání se zúčastnilo 24 pozvaných psychiatrů.

Ze setkání by měly vzejít společné studie z oblasti stigmatu schizofrenních pacientů na psychiatrických klinikách v Innsbrucku, Grazu, Košicích, Hradci Králové, Lipsku, Bratislavě a Olomouci.

Kandidáty pro uspořádání setkání psychiatrů střeoevropských zemí (Ō. S. T. 2002) jsou Innsbruck a Košice.

Prof. J. Bouček, přednosta Kliniky psychiatrie a klinické psychologie LF UP

V průběhu setkání psychiatrů střeoevropských zemí pozdravili jubilanta prof. J. Boučka, přednostu pořádající kliniky (na snímku), prof. Švestka a prof. Hinterhuber (Innsbruck) a rektorka UP prof. J. Mačáková a děkan LF UP doc. Č. Čihalík mu předali zlatou medaili Za zásluhy o rozvoj UP.

Foto -tj-

OTÁZKA PRO: REKTORKU UP PROF. J. MAČÁKOVOU, CSc.

Jak hodnotíte průběh a výsledek veřejného slyšení v Senátu PČR v souvislosti s aktuálními problémy vysokých škol?

Veřejné slyšení Senátu Parlamentu ČR bylo připraveno již před prázdninami. Je dokladem toho, že senátoři (alespoň někteří a zejména pan předseda Senátu Petr Pithart) jsou si vědomi toho, že veřejné vysoké školy mají již delší dobu problémy, které se buď neřeší vůbec, nebo se odkládají na pozdější dobu. O významu tohoto slyšení svědčí i to, že to bylo v historii Senátu teprve druhé veřejné slyšení tohoto typu, ostatní slyšení byla jen před výborem. K účasti byli pozváni zástupci České konference rektorů, Rady vysokých škol, Akademie věd ČR, poslanci a další osobnosti, které dostali možnost se k tématu vyjádřit (např. pan prof. MUDr. Pařko). Zastoupení byli i studenti, jeden student byl z RVŠ a druhý zastupoval studující na soukromých vysokých školách. Slyšení bylo rozděleno na tři samostatné části: vysoké školy a věda, financování vysokých škol a možnosti zvyšování počtu studentů. Musím přiznat, že mne poněkud zarazilo, že pozvání nebyli všichni rektori vysokých škol, ale pravděpodobně to souvisí s tím, že šlo o veřejné slyšení, kterého se může jako host účastnit každý, bohužel to některé zástupce vysokých škol odradilo. V souladu s jednacím řádem Senátu mohl vystoupit každý, s jehož vystoupením přítomní senátoři souhlasili. Tak se stalo, že slyšení trvalo od 9.30 až do 17.00, vystoupilo asi 20 řečníků, což podle mého názoru bohužel vedlo k tomu, že pozornost zúčastněných postupně ochabovala, ke konci slyšení bylo přítomno jen několik senátorů, a tak jsme vlastně diskutovali jen mezi sebou. Domnívám se, že jsme se mohli lépe dohodnout, koncentrovat svá vystoupení na hlavní témata, na která by bylo

možné bezprostředně reagovat dotazem nebo připomínkou. Slyšení probíhalo za minimálního zájmu médií, veřejnosti, ale také bohužel jen velmi malého zájmu členů akademických obcí. Možnosti zúčastnit se využil z UP jen pan děkan PdF doc. Šteigl, na galerii pro hosty byla většina míst prázdná.

První část věnovanou vysokým školám a vědě řídil pan předseda Senátu Petr Pithart, přítomno bylo asi 30 senátorů a také několik poslanců, kteří přišli i přesto, že Poslanecká sněmovna právě zasedala. Této části se zúčastnil i pan ministr Eduard Zeman. Celého slyšení se účastnil pan náměstek Průša.

Veřejné slyšení nepřináší okamžitý výsledek, senátoři se neusnášejí na společném závěru, i když každou část uzavíralo shrnutí, které provedl předem určený senátor. Význam veřejného slyšení je především v tom, že vše, co bylo sděleno, je v podobě stenografického záznamu zachyceno a zveřejněno. Kromě toho RVŠ vydá publikaci, ve které budou vystoupení uveřejněna v nekrácené podobě.

Senát nerozhoduje o rozpočtu, nemůže veřejným vysokým školám pomoci při řešení finančních problémů. V průběhu slyšení jsme ale upozorňovali také na některé legislativní problémy, těm se senátoři věnovat mohou a snad i budou. Část věnovanou financování uzavíral pan senátor prof. Jařab, který problémy vysokých škol velmi dobře zná a dokázal závěr formulovat naprosto přesně a jasně. Doufám, že se s materiály seznámí i senátoři, kteří se nemohli jednání zúčastnit, ale hlavně poslanci, kteří budou v nejbližších dnech a týdnech rozhodovat o rozpočtu.

Prof. J. Mačáková, CSc., rektorka UP

ZPRÁVY, INFORMACE,
OZNÁMENÍ

Rektorka Univerzity Palackého v Olomouci vyhlašuje soutěž

o Cenu rektorky UP

za nejlepší vědeckou nebo uměleckou práci studentů bakalářských a magisterských studijních programů v roce 2001

– vydanou tiskem,

– předloženou jako rukopis či umělecké dílo.

Cena rektorky Univerzity Palackého se uděluje za práce v oboru

- biomedicinských věd,
- matematiky,
- přírodních věd,
- pedagogických a psychologických věd,
- jazykovědy a literární vědy,
- věd o umění,
- muzikologie,
- ostatních společenských věd,
- za realizaci uměleckého díla.

Autor oceněné práce obdrží finanční odměnu ve výši 3 500 Kč formou mimořádného stipendia z centrálních prostředků UP.

Přihlásit je možno seminární (ročníkové), diplomové a jiné studentské práce (do soutěže nebudou přijaty práce, které již byly přihlášeny v minulých letech), popřípadě jejich ucelené části. Přihlášeny mohou být i práce, které se neúčastnily soutěže na fakultách.

Práce předkládají jejich autoři ve třech vyhotoveních ve standardní úpravě (pevně spojené listy) současně s vyjádřením konzultanta a přihláškou, která je k dispozici na úseku prorektora pro vědeckobadatelskou činnost. Konzultant také navrhne dva oponenty. Realizace uměleckého díla se může doložit fotografickým, případně jiným záznamem. Práce se odevzdávají na úseku prorektora pro vědeckobadatelskou činnost UP.

Práce ucházející se o Cenu rektorky UP se předkládají do 30. září 2001. Prorektor vyžádá dva oponentské posudky, jimiž doplní materiály pro jednání komise.

Komise jmenovaná rektorkou UP předložené práce posoudí a vybrané práce navrhne rektorce UP k ocenění.

-vav-

HABILITACE

Lékařská fakulta UP

Ve čtvrtek dne 11. 10. 2001 se na zasedání Vědecké rady LF UP v posluchárně Neurologické kliniky LF UP (I. P. Pavlova 6) uskutečnil následující habilitační řízení:

V 10 hod. začíná habilitace MUDr. Ivanky Vlachové, odborné asistentky Neurologické kliniky LF UP, v oboru **neurologie**. Habilitační práce má název *Metabolické rizikové faktory ischemických cévních mozkových příhod*, habilitační přednáška bude na téma *Metabolické rizikové faktory cévních mozkových příhod*.

V 11 hod. se uskuteční habilitační řízení RNDr. Marie Jarošové, CSc., odborné asistentky Hemato-onkologické kliniky LF UP, v oboru **lékařská genetika**. Habilitační práce má název *Cytogenetika a molekulární cytogenetika hematologických malignit*, habilitační přednáška bude na téma *Molekulární cytogenetické metody a jejich význam v hematologii*.

S habilitačními pracemi je možno se seznámit na referátu vědy a výzkumu Děkanátu LF.

Členy komise a oponenty žádám, aby se jednání zúčastnili. Cestovní výdaje budou refundovány jen ve výši jízdného za veřejný dopravní prostředek. Stravné bude refundováno podle platných právních předpisů.

Doc. Č. Čihalík, CSc., děkan Lékařské fakulty UP

Omluva

V minulém čísle Žurnálu byl při jazykových korekturách nesprávně upraven název Fulbrightovy nadace na Fullbrightova nadace. Autorce článku i čtenářům se omlouváme.

Redakce

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Čestné uznání rektorky UP

Rektorka UP ve snaze zvýšit prestiž vědecké práce na UP uděluje každý rok *Čestné uznání autorům vědeckých monografií*, a to autorům z řad zaměstnanců UP.

Výslovně jsou vyloučeny pro udělení Čestného uznání

- a) publikace populárně vědecké,
- b) učební texty a učebnice.

O zařazení předložených publikací do kategorie „vědecká monografie“ rozhodne grémium složené z proděkanů pro vědeckobadatelskou činnost všech fakult UP a prorektora pro vědeckobadatelskou činnost.

O udělení *Čestného uznání* může požádat každý zaměstnanec UP, a to tak, že zašle monografii, jejímž je autorem (nebo na níž se autorsky podílí jako v pořadí první autor) prorektorovi pro vědeckobadatelskou činnost spolu se žádostí do **19. října 2001**.

Čestné uznání obdrží autoři všech vědeckých monografií, které

- a) nesou v roce daného kalendářního roku nebo
- b) nesou v roce roku předchozího, pokud již *Čestné uznání* neobdrželi.

Čestné uznání předává rektorka UP na slavnostním shromáždění na konci každého roku.

-red-

Cena klubu absolventů a příznivců UP

Klub absolventů a příznivců UP vyhlašuje soutěž pro pregraduální a postgraduální studenty UP v oblasti vědeckého výzkumu a bádání.

Podmínky soutěže: věk do 35 let včetně; publikace (separátní výtisk či xerokopie) nebo stropijs práce s potvrzením redakce časopisu o přijetí práce do tisku; publikace v impaktovaném časopisu je bonifikaována; student UP je prvním nebo jediným autorem práce.

Oceněný autor práce obdrží odměnu 2000–3000 Kč. Cena Klubu bude předána rektorkou UP na slavnostním zasedání Vědecké rady UP v listopadu t. r.

Termín odevzdání přihlášek je **15. října 2001**.

Přihlášku s jedním výtiskem práce je nutno předat do uvedeného data, a to nejlépe osobně, doc. J. Schulzovi, CSc., Katedra historie FF UP, Křížkovského 10, 771 47 Olomouc, tel. 563 3243.

-kap-

Týden pro duševní zdraví

Ve spolupráci s dánskými organizacemi partnerského kraje Vejle a pod záštitou prof. J. Mačákové, CSc., rektorky UP, Ing. J. Březiny, hejtmana Olomouckého kraje, a PaedDr. M. Pilát, náměstka primátora Statutárního města Olomouce proběhne v Olomouci ve dnech 8. 10. – 14. 10. 2001 7. ročník projektu olomouckých neziskových organizací *Týden pro duševní zdraví*. Slavnostní zahájení se uskuteční v pondělí 8. 10. v zasedací síni primátora Statutárního města Olomouce. Na organizaci a programu celé akce se podílejí nestátní neziskové organizace regionu, např. P-centrum, Středisko rané péče, Občanské sdružení SPOLU, Občanské sdružení PROSO, Charita Olomouc, Dětské centrum 1990, Občanské sdružení Petič, Amtets specialundervisningscenter for voksne (Dánsko) aj.

Přednášky, semináře, besedy a dílny doplní dny otevřených dveří, výstavy, divadelní představení, koncerty, filmové projekce a happeningy. Jako součást programu bude také připraven *Den dánského partnerského kraje Vejle*, v jehož rámci se představí některé partnerské dánské organizace.

Podrobný program *Týden pro duševní zdraví* naleznete na internetových stránkách UP (www.upol.cz) v rubrice *Aktuality*.

-red-

PŘEDSTAVUJEME

Čestný doktorát UP: profesor Karel Maršál

Prof. MUDr. K. Maršál, Ph.D., se narodil v roce 1943 v Praze. Studia na Lékařské fakultě Univerzity Karlovy ukončil v roce 1967 s červeným diplomem. Krátce pracoval v okresní nemocnici v Písku, avšak po vstupu okupačních vojsk v srpnu 1968 se rozhodl pro emigraci. Odešel do Švédska, kde po nostrifikaci diplomu pokračoval v přípravě na atestaci v oboru porodnictví a gynekologie na univerzitní klinice v Malmö, jež je součástí univerzity v Lundu. Současně s přípravou na profesní dráhu začal pracovat i ve výzkumu v oblasti fyziologie plodu a v klinické perinatologii, kdy opakovaně pobýval na studijních stážích v Oxfordu. Doktorskou práci na téma „dýchací pohyby plodu“ pak úspěšně obhájil v roce 1977 v Lundu. Již rok na to úspěšně habilitoval a začal v Malmö budovat vlastní laboratoř pro perinatální výzkum. Věnoval se hlavně systematickému vyhodnocování možnosti sledování intrauterinního stavu plodu pomocí neinvazivních metod, především ultrazvuku.

V letech 1991–1997 pracoval již jako profesor perinatální medicíny a vedoucí porodnické kliniky v Malmö. V roce 1997 zvítězil v konkurzu na místo přednosty gynekologie a porodnictví v Lundu, kde rovněž vybudoval experimentální laboratoř pro perinatální výzkum.

V posledních letech se profesor Maršál zaměřil zejména na problematiku perinatální epidemiologie. Pod jeho vedením byla vybudována rozsáhlá databáze pro celé jižní Švédsko, v níž jsou uloženy všechny údaje týkající se těhotenství, porodu i neonatálního období u všech těhotenství z 11 nemocnic v oblasti. V této problematice úzce spolupracuje s evropským úřadem WHO v Kodani.

Neobyčejně obsáhlá vědecká činnost profesora Maršála představuje v současné době 543 publikací v oboru porodnictví a gynekologie, perinatální medicíny, fetální fyziologie a ultrazvukové diagnostiky. Z jeho přednášek vzniklo 241 publikovaných abstrakt, je autorem sedmi monografií.

Mezi vědeckými výsledky profesora Maršála a jeho týmu je řada prioritních poznatků, které byly publikovány v časopisech s vysokým impact faktorem, jako jsou *Lancet*, *British Medical Journal*, *Obstetrics and Gynecology*, *Ultrasound in Obstetrics and Gynaecology* a v řadě dalších. O jeho vynikající odborné úrovni svědčí i řada přidělených národních i čtyř mezinárodních grantů. V posledních dvaceti letech každoročně například získal grant, jenž vypisuje Swedish Research Council.

Od roku 1991 rediguje časopis *The Journal of Maternal-Fetal Investigation* a je členem edičních rad dalších deseti prestižních odborných časopisů, pro zajímavost i časopisu Česká gynekologie.

Vysoké odborné kvality přivedly profesora Maršála také do nejrůznějších vedoucích funkcí v národních i mezinárodních organizacích. Jmenujme jen některé: první prezident Švédské společnosti pro perinatální medicínu, předseda Švédské společnosti pro ultrazvuk v medicíně, sekretář International Perinatal Doppler Society, předseda Study Group for Standardization of Birth Certificates evropské asociace pro perinatální medicínu. Pro rok 2002 je nominován do úřadu prezidenta Mezinárodní společnosti pro ultrazvuk v porodnictví a gynekologii. Je čestným členem pěti národních porodnicko-gynekologických společností včetně britického Royal College of Obstetricians and Gynaecologists.

Profesor Maršál je jedním z deseti držitelů zlaté medaile Iana Donalda, kterou mezinárodní společnost pro ultrazvuk v porodnictví a gynekologii uděluje 1x ročně některému z pionýrů využití ultrazvuku v porodnictví a gynekologii, a je jedním z dvanácti držitelů zlaté medaile Drs. Haackerts Německé společnosti pro perinatální medicínu.

Profesor Maršál je často zván do různých opo- nentních komisí pro udělování grantů či vědeckých hodností (USA, Austrálie, Nový Zéland, velká Británie, Holandsko a další).

Jako přední světový odborník v oboru perinatální medicíny byl pozván 126x jako „invited speaker“ na mezinárodní konference, byl předsedou 99 světových

a evropských kongresů, sám organizoval 18 mezinárodních konferencí.

Spolupráci s rodnou zemí však umožnily až změny v politickém systému u nás po roce 1989. Okamžitě se aktivně zapojil do vědecké i pedagogické činnosti, byl zahraničním poradcem prvního porevolučního ministra zdravotnictví doc. Bojara, přednášel pro studenty i lékaře na řadě klinik v ČR. Svými bohatými zkušenostmi byl též nápomocen při činnosti Grantové agentury ministerstva zdravotnictví. Pro 170 českých gynekologů zorganizoval kurz ultrazvuku v porodnictví, více než 300 účastníků měl jeho kurz *Fetus is a Patient* a 350 účastníků bylo registrováno na jeho kurzu pořádaném Mezinárodní společností pro ultrazvuk v porodnictví a gynekologii.

Spolupráce s Lékařskou fakultou UP se datuje od roku 1995, kdy byla v rámci mezinárodního projektu *Tempus* uzavřena za aktivní podpory profesora Maršála bilaterální smlouva mezi naší lékařskou fakultou a lékařskou fakultou univerzity v Lundu. V rámci této dohody se trvale uskutečňují reciproční výměny pedagogů i studentů. Profesor Maršál sám navštívil Olomouc v roce 1997 a přednášel zde na Porodnicko-gynekologické klinice.

V oblasti vědy a výzkumu úspěšně probíhá spolupráce mezi naší Porodnicko-gynekologickou klinikou a partnerskou klinikou v Lundu, například v oblasti studia poruch koagulace u předčasného odlučování placenty. Obě pracoviště úspěšně spolupracovala na některých mezinárodních projektech: EUROPOAP (vliv pracovních podmínek žen na průběh těhotenství a porodu) a Antagonista oxytocinu Atosiban a Terbutalin v léčbě předčasného porodu.

Jeden až dva naši studenti jsou každoročně na základě konkurzu vybíráni k absolvování celé vyuky gynekologie a porodnictví v 6. ročníku v Lundu. Tato výuka probíhá v angličtině a je uzavřena státní zkouškou v oboru.

Z výše uvedených skutečností vyplývá, že profesor Karel Maršál je mimořádnou osobností s mezinárodním vřehlem. Pro své zásluhy v perinatální medicíně je uznávaným špičkovým vědcem a odborníkem zejména v oblasti využití ultrazvuku a dalších neinvazivních nebo minimálně invazivních diagnostických metod v porodnictví a fetální medicíně.

-vav-

Senát Parlamentu ČR...

Dokončení ze str. 1

zahájeného *permanentního dialogu mezi reprezentací státu a akademickou obcí* mělo stát *jasné deklarování cílů, o které vysoké školy usilují a ochota státu vytvářet pro tyto činnosti podmínky*. V přednesených příspěvcích zazněla řada závažných témat, která tento předpoklad potvrdila. Mistopředseda vlády ČR P. Rychetský se např. soustředil na otázky současných finančních možností státního rozpočtu, prof. M. Potůček poukázal na nutnost vytvořit uspokojivý model budoucího financování vysokých škol za účasti zástupců všech zainteresovaných orgánů a institucí, poslanec P. Matějů se zaměřil na problematiku přímé závislosti kvality vzdělání a ekonomické prosperity a na souvislosti, které lze vyvodit ze zavádění školního na vysokých školách a vyrovnávání šancí v přístupu k vysokoškolskému vzdělání. Někteří z diskutujících rovněž poukázali na absenci seriozní diskuse o vztahu vysokého školství a politické i občanské veřejnosti: *Nejde jenom o to, že jsou podfinancovány vysoké školy nebo školství, věda a výzkum, ale je to v těsné souvislosti s nedostatkem veřejného dialogu na toto téma. (...) Chci říci, že my – a teď mluvím za akademickou obec – bychom měli být schopni přesvědčit naši společnost o prioritě vzdělání, než přesvědčíme politiky. Anebo to prostě vzít jedním vrzem, jak se říká – přesvědčit politiky i společnost, uveď např. ve svém příspěvku prof. J. Jařab.*

Zánam části diskuse z druhého veřejného slyšení Senátu je k dispozici na internetové adrese <http://www.senat.cz/cgi-bin/sqw1250.cgi/dokumenty>.

-mav-

Z VĚDECKÝCH PRACOVÍŠŤ UP

Průtoková cytometrie v cytogenetice rostlin /II/

V tomto čísle přinášíme závěr rozhovoru s odborným asistentem **Ing. J. Doleželem, CSc.**, pracovníkem Katedry buněčné biologie a genetiky PřF UP a vedoucím olomouckého pracoviště Ústavu experimentální botaniky AV ČR – Laboratoře molekulární cytogenetiky a cytometrie. Ing. J. Doležel, CSc., se ve své výzkumné práci věnuje struktuře genomu rostlin.

Podílejí se na vašem výzkumu studenti?

Ano – a mám z toho obrovskou radost. Jsem hrdý na naše diplomanty, kteří si i při denním studiu najdou čas na systematickou práci v laboratoři. Zvládají i velmi náročné metody, a pokud se rozhodnou pro doktorské studium, budou mít velký náskok. Někteří studenti k nám dokonce začínají docházet už v prvním nebo ve druhém ročníku studia. Doktorandům se snažím vytvořit ideální podmínky k tvůrčí práci. Mám zásadu, že se k nim chováme v podstatě tak, jako ke kmenovým zaměstnancům, se všemi výhodami, ale také pracovními povinnostmi z toho vyplývajícími. Všichni studenti jsou zapojeni do řešení mezinárodních projektů a jejich výsledky tvoří podstatnou část vědeckého výkonu laboratoře. Letos mě naši studenti velice potěšili účastí na soutěži o cenu děkana PřF za nejlepší studentskou práci. Naše diplomantka Eva Hříbová se umístila na třetím místě a náš doktorand Mgr. Jan Vrána dokonce na místě prvním.

Na jakých výzkumných projektech v současnosti pracujete a s jakými výsledky?

Z celé řady našich projektů bych chtěl jmenovat komplexní projekt GA ČR, zaměřený na nové metody studia genomu rostlin. V rámci tohoto projektu jsme u řady druhů rostlin vypracovali unikátní postupy pro izolaci a třídění chromozomů. Frakce jednotlivých typů chromozomů podstatně zjednodušují mapování velkých genomů rostlin. My jsme je použili ke konstrukci chromozomové specifických knihoven DNA, fyzickému mapování genů a jiných sekvencí DNA a pro cílenou saturaci genetických map. (DNA sekvence = pořadí nukleotidů v DNA řetězci, pozn. red.) Výsledky byly dosud publikovány ve více než 20 člancích v prestižních impaktovaných časopisech a v sedmi kapitolách knih vydávaných nakladatelstvími Academic Press, John Wiley and Sons a Humana Press. Dalším významným projektem laboratoře je společný projekt Mezinárodní agentury pro atomovou energii a FAO, zaměřený na mapování genomu banánovníku. V rámci tohoto projektu jsme mimo jiné jako první určili velikost jaderného genomu této důležité plodiny a vypracovali postupy pro fyzické mapování sekvencí DNA. Výsledky byly publikovány v řadě impaktovaných časopisů. Díky nim jsme byli prizváni k účasti na globálním programu pro genetiku a šlechtění banánovníku.

Jezdí k vám hosté ze zahraničí?

Ano, a docela často. Obvykle se jedná o krátké pracovní návštěvy věnované konzultacím postupů řešení společných projektů. Jindy to bývají návštěvy zaměřené na sondování možností spolupráce. Tito hosté mají u nás vždy odborný seminář, díky kterému se s jejich prací může seznámit širší okruh zájemců. Posledním takovým hostem byla v letošním dubnu prof. Eva de Garcia z Venezuely (Universidad Central de Venezuela). Druhou nejčastější kategorií našich hostů jsou studenti a vědeckí pracovníci, kteří se přijíždějí naučit některé naše nové metody. Posledním z nich byl student z japonské Osaka University, Atsushi Mizukami, který u nás absolvoval stáž zaměřenou na izolaci a třídění chromozomů ječmene. Tato návštěva byla součástí společného projektu s jeho školitelem, prof. K. Fukuiem, který nás navštívil v létě loňského roku.

A co stáže vašich doktorandů v zahraničí?

Tím, že je naše laboratoř jak zaměřením, tak vybavením unikátní i ve světovém měřítku, lze jen obtížně nalézt pracoviště, kde by mohli naši doktorandi dlouhodobě pokračovat ve své práci. Jejich stáže jsou proto krátkodobé a obvykle zaměřené na zvládnutí konkrétního postupu, který při řešení své

práce budou potřebovat. Z posledních pobytů mých kolegů v zahraničí stojí za zmínku stáž Ing. H. Šimkové v Texas A&M University, zaměřená na konstrukci knihoven DNA klonovaných ve vektoru BAC, a stáž Mgr. M. Valárika, věnovaná izolaci chromozomové specifických sekvencí DNA, kterou absolvoval na mnichovské univerzitě. (Vektor BAC = umělý bakteriální chromozom, pozn. red.) Snažím se, aby po ukončení doktorandského studia absolvovali naši studenti postdoktorandský pobyt na špičkovém zahraničním pracovišti. Například v současné době pracuje můj bývalý doktorand dr. Martin Lysák v Ústavu pro genetiku a šlechtění rostlin v německém Gaterslebenu.

Vaše výzkumná tematika a výsledky známé v mezinárodních odborných kruzích vás přivádějí často do zahraničí. Kde jste byl v poslední době?

Cestuji opravdu hodně, ale vzhledem k tomu, že se jedná o služební cesty, mi na turistiku obvykle čas nezbyvá. Pokud mám jmenovat poslední tři cesty, pak jsem v říjnu loňského roku přednášel na mezinárodní konferenci věnované buněčné biologii a genetice banánovníku v australském Brisbane. Hned poté jsem se v thajském Bangkoku účastnil konference globálního programu pro šlechtění banánovníku, kde jsem řídil jednání sekce věnované genetice a biotechnologiím. Minulý týden jsem se vrátil z týdenního pobytu ve francouzském Montpellier. V laboratoři rostlinné genomiky CIRAD jsem mimo jiné konzultoval možnosti robotizace při konstrukci a správě knihoven DNA. Jen pro úplnost uvedu, že se ve všech třech případech jednalo o cesty na pozvání a že zvoucí organizace hradily cestovní náklady a ubytování.

Jste autorem, resp. spoluautorem několika set vědeckých publikací, vedete pracoviště České akademie věd a ještě učíte na UP. Jak to vše můžete stihnout?

Nebudu tvrdit že vše zvládám bez problémů, ale v podstatě na to existuje jednoduchý recept. Ten ale bohužel nepředpokládá čtyřicetihodinový pracovní týden. Na ústavu bývám asi 10 hodin denně, doma po večerech ještě obvykle 1–2 hodinu studuji a píšu. O víkendech často pokračuji v práci ve své domácí pracovně, obvykle tento čas využívám k psaní publikací a přípravě přednášek. To se dá pochopitelně dělat jen s pochopením a podporou mé manželky a celé rodiny. Asi jim za to nebudu nikdy dost vděčný. Pro mne osobně je obrovským zadostiučiněním a zdrojem pracovního elánu to, že se mi podařilo vybudovat špičkovou laboratoř, že řešíme nesmírně zajímavou a aktuální problematiku a že díky získaným výsledkům je naše laboratoř ve svém oboru řazena mezi přední světová pracoviště. Velkým zdrojem radosti a optimismu jsou pak mi mladí kolegové a studenti, mezi kterými nelze mentálně zestárnout.

Dodejme, že Ing. J. Doležel měl nedávno na PřF UP výtečnou habilitační přednášku.

Rozhovor připravil

M. Hejtmánek

„To, čemu se říká výzkum, je jakákoli lidská činnost, která vede k ukájení zvědavosti. A vývoj nastane, když už zvědavost ukojíte a snažíte se přesvědčit ostatní, že je to užitečné.“

P. Janssen (1926), světoznámý farmaceutický chemik, prezident Janssen Research Foundation Worldwide, jež uděluje ceny v devíti medicínských oborech českým autorům. Na XV. olomouckých hematolo-onkologických dnech tuto cenu obdržel MUDr. T. Stopka (Praha) za nejlepší vědeckou práci v oboru hematologie, publikovanou v roce 2000. Práce pojednává o novém typu regulace genové exprese při vzniku a vývoji leukémie.

-mh-

ZPRÁVY, INFORMACE, OZNÁMENÍ

Stručně

V úterý 25. 9. byla na Přírodovědecké fakultě UP zahájena konference **Česká geografie v období rozvoje informačních technologií**, kterou uspořádaly Katedra geografie PřF UP a Česká geografická společnost.

IX. sjezd českých a slovenských patologů, pořádaný Ústavem patologie LF UP a Státní slezskou nemocnicí v Opavě, začal 27. 9. V Hradci nad Moravicí.

V olomouckém Divadle hudby proběhl 26. 9. tradiční odpolední seminář **olomouckých otolaryngologů (3x0)**.

-red-

O divadle, teatralitě a sportu berlínskýma očima

Již podruhé se tento rok rozhodl přijet na návštěvu Katedry teorie a dějin dramatického umění FF německý teatrolog Dr. Erhard Ertel z berlínské Svobodné univerzity. Po své jarní účasti na konferenci *Legenda, nebo svědectví?* se tentokrát hodlá věnovat jiným tématům. Ve středu 3. 10. vystoupí s atraktivní přednáškou *Sport jako divadlo*, v níž bude sledovat na jedné oblasti společenského života projevy tzv. teatrality, tj. principu spektakulárnosti a celé řady dalších aspektů a kompetencí, které mají divadlo i sport společné. Zajímavé a aktuální téma je zároveň charakteristické pro širší zkoumání divadla a divadelnosti v rámci nejrůznějších kulturních kontextů, které je v současnosti významným trendem německé, ale i světové teatrologie.

Vzhledem k tomu, že Dr. Ertel je také dlouholetým dokumentaristou činnosti proslulé berlínské scény *Volksbühne*, nabídne posluchačům druhý den, ve čtvrtek 4. 10. informativní přednášku o tomto svérázném a stále aktuálně se proměňujícím souboru, v němž působila a působí celá řada výrazných německých divadelníků – Benno Besson, Frank Castorf, Christian Marthaler, Johan Kresnik. Divadlo se vedle činohry věnuje i široké škále dalších forem, jimiž jsou taneční divadlo, multimediální divadlo, performance, agitační formy divadla, ale i různým přesahům divadla do jiných druhů umění i neuměleckých, společenských aktivit. Přednášce bude během dne předcházet promítání videozáznamů několika současných inscenací tohoto divadla, a není ani zcela vyloučena možnost, že se této akce zúčastní osobně i umělecký šéf *Volksbühne*, jeden z nejdiskutovanějších režisérů německého divadla Frank Castorf. Obě akce proběhnou ve Filmovém sále KTDDU na Křížkovského ul. 8, konkrétní hodina i zpřesňující údaje budou ještě včas uveřejněny na příslušných plakátovacích plochách. Obě akce budou průběžně tlumočeny.

Vedle dnes již tradiční spolupráce KTDDU s polskými kolegy z Katovic se tak začíná rozvíjet i součinnost s německými teatrologii. Není např. bez zajímavosti, že vedle těchto kontaktů s berlínskými kolegy se tento akademický rok také začíná realizovat výměna studentů a pedagogů v rámci projektu Erasmus/Socrates s Divadelněvědným institutem Mnichovské univerzity.

-jr-

Všeobecné vzdělání a biologie

Při nevidaném rozvoji biologických věd s mocnými praktickými aplikacemi v posledních desetiletích není divu, že právě k této otázce se rozhodla připravit celostátní diskusní seminář pedagogická sekce Československé biologické společnosti. Informace na kontaktní adrese: RNDr. A. Konečtopský, CSc., gymnázium, Táborská 185, Brno.

-red-

Diskuse, názory, ohlasy

Reakce na sloupek „Síla zvyku“

V Žurnálu UP č. 2 ve sloupeku nazvaném „Síla zvyku“ paní redaktorka V. Mazochová pokládá otázky, na které bych ráda reagovala. Je pravda, že autodopravci na své problémy upozornili jinou, daleko důraznější formou, než kterou využívají představitelé vysokých škol. My dáváme ještě stále přednost dialogu. Setkání s poslanci a senátory, plánované na 17. 9., se pro malý zájem pozvaných nekonalo. Ti, kteří se omluvili, měli pravděpodobně již jiný program. Spíše nás zarazilo, že se někteří neozvali vůbec. Poté, kdy jsme setkání odvolali, se ozvali někteří ze zvaných a sdělovali, že by byli přijeli, jen nám to jejich sekretariáty „zapomněly“ sdělit. Prý obvykle svou účast nepotvrzují. Trochu to zarazí, když někteří naši volení zástupci automaticky předpokládají, že budeme ve stanovenou dobu čekat, jestli se někdo ze zvaných objeví, nebo ne. Možná skutečně jen nepříliš dobře fungovali asistenti a asistentky našich zákonodárců. Ale i to je dobře zaznamenat.

Další jednání ovšem ještě proběhnou. Dne 25. 9. 2001 přijme předsednictvo ČKR pan premiér M. Zeman. Dostaneme tak možnost vysvětlit, v čem je teď momentálně hlavní problém pro rok 2002 (informace z jednání na str. 1 – pozn. red.).

Dne 10. 10. 2001 navštívil UP pan PhDr. Petr Mareš, CSc., předseda Výboru pro vědu, vzdělávání, kulturu, mládež a tělovýchovu, zástupce hejtmána Olomouckého kraje pan Ing. Válek a paní Hana Marvanová. Vedení UP bude mít příležitost na příkladu jedné vysoké školy ukázat, jaké konkrétní problémy naše veřejné vysoké školy mají. Začátkem listopadu by se mělo konat společně jednání celého Výboru pro vzdělávání s Českou konferencí rektorů, pravděpodobně proběhne i jednání se členy rozpočtového výboru. Všichni členové akademické obce i zaměstnanci mohou kontaktovat naše zákonodárcy i přímo.

Vedení UP, stejně jako akademičtí funkcionáři ostatních veřejných vysokých škol, využívá možnosti, které máme. Jiné formy nátlaku by mohly vysoké školy použít jen tehdy, když je podpoří členové akademických obcí a zaměstnanci. Rektor vysoké školy je v pozici zaměstnavatele, těžko tedy může např. vyhlásit stávkou. Na železnici také stávkovou pohotovost nebo stávku nevyhláší ředitel Českých drah, nebo dokonce ministr dopravy. Asi bychom se v této souvislosti měli ptát, co se stalo s petiči odborářů, kterou jsme před prázdninami podepisovali. Proč o ní není vůbec slyšet?

Naši studenti také zatím problémy tolik necítí, kvalita výuky přímo ohrožena nebyla. Nespokojeni jsou ti uchazeči, kterým jsme po přijímacím řízení psali, že sice uspěli, ale nemohli být přijati pro nedostatek kapacity fakult. V tomto období alespoň část veřejnosti vnímá, že veřejné vysoké školy mají problémy. Ale asi je to příliš malá část potenciálních voličů, takže se zatím nezdá, že by to bylo téma, kterému by chtěli naši zákonodárci věnovat svou pozornost.

Rektoři jasně formulovali své stanovisko v usnesení z mimořádného zasedání ČKR. Důrazně žádají, aby vláda ČR našla možnosti, jak zvýšit rozpočet veřejných vysokých škol pro rok 2002, a pokud se tak nestane, dává ke zvážení demisi odpovědného ministra. Rektoři sami momentálně víc udělat nemohou. Pokud naše stanovisko nepodpoří akademické senáty a případně nevyzvou členy akademických obcí k jiným formám protestů, nedovedu si představit, co by vedení UP mohlo konkrétně udělat. Sedm děkanů s rektorkou v čele by obtížněablokovalo pražskou magistrátu, i kdyby se k nám přidali akademičtí funkcionáři z ostatních VVŠ. Tím nechci naznačit, že by se mi zrovna tento způsob protestu líbil.

Akademičtí senát UP bude zasedat 3. 10. 2001, budu jeho členy podrobně informovat o všech jednáních a jejich výsledcích a očekávám, že zaujmou stanovisko, které buď Českou konferenci rektorů podpoří, nebo navrhnou jiné, účinnější řešení.

Prof. J. Mačáková, CSc., rektorka UP

Odstoupí ministr školství?

Každoročně univerzity bojují o peníze na své přežití. Každoročně jsou také při přípravě státního rozpočtu ujišťovány odpovědnými vládními úředníky o tom, že v následujícím roce to bude mnohem lepší, aby v zápětí byly tyto sliby zapomenuty. Je to pro postavení univerzit ve společnosti důstojné? Jistě není. Všichni, kdo tento stav mohou ovlivnit, tedy především vláda a parlament, v menší míře pak reprezentace vysokých škol nebo Akreditační komise, si to dobře uvědomují. Bohužel ale dělají jen velmi málo pro změnu této dlouhodobě neudržitelné situace.

Každý z partnerů má své důvody. Univerzity nechtějí rozšířit řady těch, kdo vytvářejí bezohledný nátlak na určitou část veřejnosti, aby ji upozornili na své problémy (jako to umí např. zaměstnanci ČD, energetiky, dovozci ojetých automobilů, piloti ČSA nebo jiní). Nechtějí si brát za rukojmí mladé lidi a bránit jim ve vstupu na VŠ. Jejich naturelu podporuje blokování státních úřadů nebo houkání a vykřikování na ulicích, podpořené rádobou vtipnými hesly. Státní establishment s tím počítá a nevidí „důvod“, proč univerzity finančně podpořit. A tak jsme svědky toho, že naši významní politici dělají blahosklonná prohlášení typu: „... celý život slyším, že učitelé jsou špatně placení, a proto odcházejí ze škol. Ale vždycky jich tam zůstane dost na to, aby školství fungovalo dál.“

Všichni společně se pak spokojíme s tím, že vyhlásíte vzdělání za společenskou prioritu je dobré nejvýše jako předvolební slib, který zejména jako větší nu dalších takových slibů není třeba po vyhraných volbách plnit. Peníze se u nás nakonec najdou pro špatné hospodářící podniky a jejich neschopný, ale skvěle placený management, na sanaci krachujících bank, pro politické strany a politiky, jenom na investice do vzdělání se nějak nedostávají.

Na kom se štípe dřevo?

Schůzka rektorky UP prof. Jany Mačákové se zástupci nejvyšších zastupitelských orgánů pocházejících ze středomoravského regionu na téma finančních problémů vysokého školství skončila krachem, nikoli však finančním. Stalo se totiž, že tyto lidi, pyšníci se mandátem uděleným jim jejich spoluobčany-voliči, na pozvání rektorky druhé nejstarší univerzity na území Čech, Moravy i Slezska až na čestné výjimky nereagovali. Co na tom, že se regionální partajní odnože zaklínají profitem olomoucké alma mater ve dne i v noci, mávájíce proklamacemi o potřebě podpořit vzdělanost národa?

Prý má dojít k veřejné rozpravě o problémech vysokých škol v poslancecké sněmovně i v senátu. Jenže která z politických stran vlastně o vysoké školy, či vůbec školství stojí?

Občanská demokratická strana je přesvědčena, že není třeba více tepla hadu hřejícímu se v záhradě naší drahé republiky. Vždyť právě z vysokých škol se rekrutují šiky nepolitických politiků, environmentalistů, ekologů či levicových intelektuálů destruktivních budování kapitalismu v Čechách dle foršritu Václava Klause! A to ještě páne profesorův arcirádcce Jakl nezačal hledat na vysokých školách stopy mudžahedinů sešíkovaných kolem miliardáře Usmy bin Ládira. Raději rychle preventivně prohledejme sklepy pod rektorem – Ivan Odilo Štampach totiž na UP pedagogicky působil! Vládnoucí socialisté ve svém volebním programu s velkohubostí sobě vlastní předradili školu před banku. Po více než třech letech jejich vládnutí před školou nestojí jen banka, ale také doly, hutě, energetika, velký třesk, superoniky i čerstvě rozrušeny ajnbn. „Malý“ Zeman peníze nejprve slíbí, a když vysoké školy přijmou více uchazečů, tak docela klidně s výrazem sebevědomého prostáčka slib odvolá. Jak prostě!

Čtyřkoalicioní slepenci zbitačelé vysoké školství hrají do karet. To je přece politický flek „ambo jambo“, „od Šumavy k Tatram“ či „přes celou hubu“ – řečeno karbanickou mluvou. Alespoň tak naženeme

A to je situace zlá. Její důsledky, nebude-li rychle řešena, budou mít dramatický dopad na budoucnost této země a jejích obyvatel. Nebo snad chceme být v budoucnu zemí, v níž budou žít jen nepříliš kvalifikovaní lidé, levná pracovní síla?

Neutěšujme se tím, že zatím jsou naši univerzitní absolventi schopni konkurovat na světovém trhu práce. Tento téměř záračný stav nemusí trvat věčně. Hodně mladých, velmi kvalitních absolventů se bez problémů uplatní v zahraničí, případně ve světě byznysu. Že by uvažovali o uzné akademické kariéře? To snad ne! Nelze se divit, vždyť jenom úhrada problémů českých bank je srovnatelná s dotací českým vysokým školám asi na 40 let! Je vůbec překvapivé, že věkový průměr nově habilitovaných docentů a jmenovaných profesorů (viz ŽUP č. 1/11) je tak vysoký?

Uděláme s tím něco, dámy a pánové, kteří se tváříte, že máte zodpovědnost za tuto zemi? Nebo se budeme pouze pokoušet oddálat očekávaný kolaps vysokých škol a dále se spoléhat na shovívavost a improvizaci schopnosti jejich stármoucího vědecko-pedagogického sboru a na to, že studentům bude stačit диплом bez ohledu na jeho kvalitu? Jak se máme v této situaci vyřadit s oprávněnými požadavky Akreditační komise na vysokou kvalitu učitelů, na úroveň jejich vědecké práce? Zatím jsme bohužel občas svědky toho, že čerství bakaláři jsou pověřováni výukou nastupujících vysokoškoláků a čerství magistři (pochopitelně, než seženou lepší práci) zase vyučují bakaláře.

Domluvíme se, co konkrétně podnikneme a jak to podnikneme? A hlavně, dodržíme pak všichni tyto dohody? Ministr se již vyjádřil, že z funkce neodstoupí, není to u nás zvykem.

Prof. L. Dvořák, CSc., proděkan PŘF UP

akademickou obec na stranu svých pofidémích školských konceptů.

Nestálo by alespoň za to reagovat na ostenativní nezáměr senátorů a poslanců ostře sebevědomým tiskovým prohlášením vedení UP či akademického senátu? Nestálo by za to nenavrhovat do správní rady UP politické i jiné bosse „zviditelňující“ toto vysoké učení vzájemným mediálním soubojem? A nestálo by konečně zato postupovat napříště radikálněji?

P. Urbášek

PŘEČETLI JSME ZA VÁS

„Rád bych upozornil na to, že po komunistickém převratu v r. 1948 stačil novému režimu rok na to, aby stlačil v té době nadprůměrné platy učitelů na úroveň pod průměrem této země. Konstatuji, že dvanáct let polistopadového vývoje nestačilo žádnému z exekutiv na to, aby korigovala tento nepoměr zpětně. Opakuje se situace absolutní nejistoty o výši zdrojů, které budou uvolněny pro potřeby vysokých škol, byť v horizontu nejbližšího roku.“

Ta nejistota vede vlastně paradoxně k velké nehopodámnosti. Nemusím asi rozvádět. V hlavách mnoha odpovědných pracovníků přetrvávají myšlenkové stereotypy upřednostňující odvětví materiální výroby na úkor odvětví rozvíjejících lidský potencial. Stále ještě, ať o tom víme, nebo ne, máme ten pocit, že čím více budeme „pumpovat“ do ekonomiky, tím se v budoucnu budeme mít lépe, ale tato premisa již neplatí a rozhodně ještě méně bude platit v budoucnosti.

Nevede se seriózní veřejná diskuse o dlouhodobých prioritách pro ČR. Tak jsou rozhodovatelé často postaveni před dilema a jsou vystaveni velkým tlakům chvíle aktuálního okamžiku a konkrétních, třeba artikulovaných skupinových zájmů a ta dlouhodobá potřeba dostává na frak.“

(Viz těsnopisecký záznam z 2. veřejného slyšení Senátu Parlamentu České republiky 19. 9. – <http://www.senat.cz/cgi-bin/sqw1250.cgi/dokumenty>, diskusní příspěvek prof. M. Potůčka, str. 8)

-red-

STUDENTSKÁ RUBRIKA

Studentský vědecko-pedagogický tábor na Katedře učitelství 1. stupně z pohledu zahraničních studentů

Katedra učitelství 1. stupně na Pedagogické fakultě UP pravidelně informuje čtenáře o své činnosti i aktivitách v rámci studentského vědecko-pedagogického kroužku, který již léta pracuje na zmíněné katedře. Téměř každý akademický rok se konají mezinárodní studentské semináře a tábory vědecko-pedagogického kroužku, na kterých se pracovně setkávají studenti i pedagogové z Katedry učitelství 1. stupně ZŠ se studenty a jejich pedagogy např. z Polska, Německa a Chorvatska

V následujícím textu bychom vás rádi seznámili s příspěvkem německých studentů z Vysoké školy pedagogické v Heidelbergu, který je vzpomínkou na jejich pobyt v Olomouci, kde se v loňském roce zúčastnili studentského vědecko-pedagogického tábora pod záštitou grantů *Výchova k demokratickému občanství a evropanství* (prof. F. Mezihořák, doc. A. Nelešová, dr. J. Poláková) a *Příprava studentů oboru učitelství pro 1. stupeň ZŠ k samostatné vědecké činnosti* (doc. D. Holoušová). Niž uvedený článek byl uveřejněn v heidelbergském univerzitním časopise *Daktylos* (2001, č. 1, s. 9) pod autorskými jmény Kathi Schukraft a Tim Kramer, do češtiny přeložila dr. J. Poláková.

V cizím obraze se odráží i vlastní setkání Čechů a Němců. Vzpomínka na zvláštní cestu.

Tato mimořádná cesta začala nedorozuměním. Skupina, která se vydala na cestu, dostala chybrou

informaci, a musela tedy odjet o vlak dříve, aby stihla připoj ve Stuttgartu. Na poslední chvíli jsme zničeně nasedli do vlaku. Ale daleko zajímavější pak byla cesta přesahující obsahy diskusí a příspěvků, totiž výměna zkušeností s jinými studenty, seznámení se zcela rozdílným školským systémem v České republice, jakož i pozoruhodný kulturní program.

V Olomouci jsme se cítili velmi dobře. Hned při příjezdu jsme byli srdečně přijati a po celý náš pobyt jsme měli vždy přívětivé průvodce. Nikdo z nás neuměl mateřský jazyk dalších účastníků z České republiky, Polska a Chorvatska. Ale paní Poláková a studenti germanistiky skvěle tlumočili. Během té doby jsme si mohli pohovořit s ostatními studenty a vyměňovat si zkušenosti i přes jazykovou bariéru. Kromě programu semináře jsme měli čas i příjemně pobýt pospolu, zvláště se pobavili v S-klubu: internační hrou – přitom je jazyk zbytečný. Polští a čeští studenti a studentky projevovali obrovské nadšení a to pomohlo i při praktické prezentaci naší práce; ukázali zájem o naše příspěvky a angažovali se při praktickém předvedení, při puzzle o Německu, při tisku bramborovými razítky a ukázkách jazykového kurzu.

Velmi pěkná zkušenost byla s pokusem o výuku ve venkovské škole na úpatí Svatého Kopečku. Poté, kdy jsme byli v jedné hodině na náslechu, čekali žáci na svou učitelku, jež vysvětlovala několika návštěvníkům

průběh vyučování. S našimi kolegy – tlumočnický jsme využili tuto možnost ke hře se žáky: nejprve s českým překladem, krátce poté jen německy. Když nakonec nebyli žáci díky své motivaci a svému nadšení k udržení, našla se i anglická varianta.

Také další výlet byl nezapomenutelný: „Aua, copak to je?“ Mareika kráčí bosa a se zavazanými očima po šíškách. Toto cvičení patří k „citlivému chodníčku“ ekologického centra s četnými jinými možnostmi, např. bludištěm z bambusových keřů.

Kulturní město Olomouc a jeho okolí mají co nabídnout. Vzpomínky na obraz starého města, které se vyznačují zvláštním šarmem, Svatý Kopeček a město Brno a jeho katakomby. Samozřejmě budeme vzpomínat i na pizzu u Caesara a na příjemnou atmosféru, na kavárnu Mahler – a v první řadě na kontakt s našimi kolegyněmi z České republiky.

Východní Evropa a Česká republika je mnoha studenty považována za málo atraktivní. Tento názor ale s nimi po našich zkušenostech nesdílíme.

Pevně věříme v další spolupráci se zahraničními studenty a pedagogy a v budoucnu budeme jistě rádi informovat čtenáře o všech významných aktivitách Katedry učitelství 1. stupně PdF UP.

-kz-

Olomoučtí studenti na univerzitě v Opoli

Poslední dubnový týden se na Katedře primárního školství na univerzitě v polském Opoli konalo další česko-polské studentské setkání, které navazovalo na pedagogicko-vědecké tábory i semináře pořádané na opolské a olomoucké univerzitě. Tentokrát se k tradičním účastníkům připojili i studenti Ostravské univerzity. Naši stranu zastupovalo sedm studentů vědeckého kroužku při Katedře učitelství 1. stupně ZŠ na Pedagogické fakultě UP pod vedením doc. D. Holoušové, ČSc.

Cílem mezinárodního pedagogicko-vědeckého tábora studentů bylo uzavření výzkumu zaměřeného na způsob vyučování volného času žáky pátých tříd a konfrontace výsledků výzkumu prováděného na obou univerzitách. Stalo se tradicí vyjádřit se na závěr k celému projektu a zhodnotit průběh práce i dané výsledky. Polští i čeští studenti vystoupili s několika referáty a příspěvky. Po dlouhé diskusi jsme jednohlasně shledali přínos celého výzkumu, zvláště pro nás, budoucí učitele i rodiče. Polská strana pak seznámila zúčastněné s dalším projektem týkajícím se vztahu *Evropské unie a školství* ve státech usilujících o brzký vstup do této organizace. Byl již vypracován předběžný dotazník, který zanedlouho od polských studentů obdržíme a začneme zpracovávat.

Po celý týden byl pro všechny účastníky připraven bohatý vzdělávací i kulturní program. Shlédli jsme vyučovací proces na různých základních i uměleckých školách, zavítali jsme do opolského Domu dětí a mládeže i do harserské základny. Poznali jsme historické centrum Opoli, připomněli si podobnost naší krajiny v opolském skanzenu, navštívili jsme také krásný zámek v Moszně či nedaleké město Nysu. Ve všech zařízeních jsme byli seznámeni s nabídkou využívání volného času i s provozem a po návštěvě vybraných zařízení jsme sami mohli porovnat úroveň a nabídku využívání volného času na základních školách či v nejrůznějších mimoškolních organizacích v obou republikách. Velkým zážitkem se stal také klavírní recitál v opolské filharmonii při příležitosti právě probíhajících polsko-rakouských dnů.

Domů jsme si přivezli mnoho krásných zážitků i nových zkušeností. Pět dní strávených v Polsku uplynulo jako voda a my se již nyní těšíme na další spolupráci. V listopadu se uskuteční jednodenní mezinárodní studentský pedagogicko-vědecký seminář na Pedagogické fakultě UP v Olomouci, na který jste všichni zváni.

K. Mihálová, studentka 2. ročníku oboru učitelství pro 1. stupeň ZŠ PdF UP

ČETBA NA POKRAČOVÁNÍ

O financování olomouckých univerzitních insignií z let 1946–1948 /III/

V následujících měsících se sbírka úspěšně rozbíhla. Pro úplnost dodejme, že byla jednorázová – občané včetně nezletilců tak odevzdali na olomoucké univerzitní insignie opravdu jen jednu korunu. Průhlednosti takto pojaté sbírky nepřispěly od počátku jistě organizační potíže – některé okresy nasbírané částky odesílaly přímo univerzitě, která je převáděla na účet SOMOO vedený u olomoucké Občanské záložny. V letních měsících roku 1947 však začaly prosakovat zprávy, že se sbírkou na olomoucké univerzitní insignie není vše v pořádku. O podezření ohledně defraudace části sebraných financí věděla prý celá řada osob včetně

národního socialistického poslance UNS Štěpána Kobylky. Konkrétní poznatky o prokazatelné defraudaci dodala olomouckému Krajskému výboru KSČ (sic!) sekretářka místní kanceláře SOMOO a členka KSČ Věra Krestýnová 16. září 1947. Na olomoucký komunistický sekretariát ji přivedl strach, protože její jméno figurovalo vedle O. Rysnara-Kanta a J. L. Fischera v seznamu osob oprávněných nakládat s účtem vedeným u Občanské záložny. Krestýnová krajským funkcionářům KSČ oznámila, že částku cca 100 000 Kč neoprávněně vybral tajemník SOMOO Bohumil Procházka; Rysnar-Kant pak o celé záležitosti věděl od června 1947, kdy se pouze spokojil s Procházkovým slibem, že peníze do 15. září 1947 beze zbytku vrátí, což se nestalo. Záležitost projednalo předsednictvo KV KSČ 18. září 1948 za přítomnosti Procházky i Rysnara-Kanta. Procházka se ochotně k defraudaci přiznal a popsal také mechanismus celé krádeže. Obstaral si totiž Rysnarem-Kantem bíanco podepsaný hlavičkový papír SOMOO, ten opatřil příslušnou částkou, razítkem a svým podpisem a takto zfalšovaný dokument používal při výběru peněz v Občanské záložně. Upozornil přítomné funkcionáře na fakt, že do celé této záležitosti je zapojeno víc osob. Procházka proto požádal předsednictvo KV KSČ, aby celou

záležitost utulalo a jemu umožnilo se z Olomouce vytrátit. Jenže tento Procházkův návrh řešení situace kolem sbírky na olomoucké univerzitní insignie neměl sebemenší šanci na úspěch. Přítomní členové předsednictva KV KSČ totiž současně projednávali další nepřijemnou kauzu spojenou s O. Rysnarem-Kantem a B. Procházkou. Rysnar vedle předsednické funkce v SOMOO současně vedl i tzv. Oblastní úřadovnu Ministerstva informací. Zde zaměstnal Procházku, jenže podle stížností ostatních zaměstnanců tohoto úřadu (těž členů KSČ) se zde vůbec nepracovalo, přidělenou dotaci včetně osobního automobilu využili Rysnar i Procházka takřka bez výjimky pro soukromé účely. A tak verdikt předsednictva KV KSČ byl jednoznačný, zvláště poté, kdy Krestýnová opětovně potvrdila, že o celé záležitosti je informován poslanec Š. Kobylka. Na Procházku bylo bezprostředně po skončení jednání podáno trestní oznámení a O. Rysnar-Kant byl následně z KSČ vyloučen, čímž skončila jeho sice efektivní a strmá, zato více než problematická politická kariéra po roce 1945. (Rozhodující slovo měl při vyšetřování O. Rysnara-Kanta a B.

Hlavičky děkanského žezla Filozofické fakulty UP Olomouc z roku 1948.

Procházky v předsednictvu KV KSČ olomoucký advokát a další tehdejší představitel olomouckého komunistického radikalismu JUDr. František Los, který v lednu 1948 zastupoval J. Sosnara v trestním stíhání za ukrývání zbraní. I Los byl z KSČ později vyloučen za údajné majetkové nesrovnalosti a prý i za členství v několika politických stranách. (ZAO, prac. Olomouc; fond KV KSČ Olomouc, protokol ze schůze předsednictva KV KSČ v Olomouci z 18. 9. 1947. č. kart. 19. Dvořáková, Zora: c. d., s. 97–98. Sedláček, František: PhDr. Otakar Vašek, Praha 1998, strojopis, s. 123, v držení autora.)

P. Urbášek

Pokračování příště.

ANKETA

Proč jste se rozhodl/a pro dráhu univerzitního pedagoga?

V době, kdy jsem studovala, byl v České republice nedostatek teologické literatury. Proto jsem se rozhodla pro teologii a filologii (Fj, Nj) s úmyslem zabývat se v budoucnu překlady odborné literatury, a rozšířit tak českému čtenáři v této oblasti poněkud omezený horizont. Výuku na CMTF UP jsem přijala jako jednu z možných cest.

Mgr. M. Maliňáková, jazyková lektorka CMTF UP

Učit jsem chtěla vždycky. Po vystudování oboru matematická analýza na Přírodovědecké fakultě UP v Olomouci jsem si dodělala pedagogické minimum na PdF. To mě však neopravňovalo k učitelství na základních školách. Nejprve jsem pracovala jako programátorka v Laboratoři výpočetní techniky UP a později jsem se přihlásila do konkurzu na místo odborného asistenta Katedry psychologie FF UP v oboru psychometrie a statistika. Na Katedře psychologie jsem už čtyři roky, učím základy statistiky pro psychology, psychometrii, statistické hodnocení výzkumu a základy výpočetní techniky. Nyní jsem dokončila postgraduální studium v oboru pedagogická psychologie a získala titul Ph.D. Dráha univerzitního pedagoga mě uspokojuje, neustále získávám nové poznatky nejen ve svém oboru, ale tihnu i k psychologii, o kterou jsem ráda, že se mohu o vše nové podělit s našimi studenty. Také využívání moderní techniky v oboru psychologie a předávání těchto nových poznatků studentům mi přináší pocit zadostiučinění. RNDr. E. Reiterová, Ph.D., Katedra psychologie FF UP

Byl to omyl mého nezkušeného mládí. Vždy jsem si přál dělat experimentální výzkum, a ne vyučovat. Nu, a vidíte – po promoci jsem zaváhal, když jsem si netroufl ucházet se o místo v Praze na rodící se ČSAV. Nastoupil jsem jako asistent na Biologický ústav LF UP (mimochodem s platem uklízečky). Toto pracoviště jsem jako student znal z dřívějška, byli tam lidé silně zaujatí výzkumem. Nelituji, nakonec se ukázalo, že to až tak chybné rozhodnutí nebylo a ve výuce jsem brzy našel zálibení. Denní kontakt se studenty jich za ta léta přivedl do mé laboratoře pěknou řádku – pomáhali při výzkumu, měli jsme společné publikace a z některých jsou dnes docenti a profesori na vedoucí pozici. Pěstují výzkum na mezinárodní úrovni a starají se o vědecký dorost v pracovních podmínkách neskonale lepších, než byly kdy dříve. Mám z toho radost. Prof. M. Hejtmánek, DrSc., emeritní přednosta Ústavu biologie LF UP

Dokončení příště.

-red-

... A PŘÍŠTÍ TÝDEN...

2. – 12. ŘÍJEN

The British Council, Křížkovského 14: Registrace ke cambridgeským zkouškám.

2. ŘÍJEN

Katedra sociologie a andragogiky FF UP, učebna č. 3, 11.30 hod.: Úvod do sociologie menšinových vztahů. Pořádá Katedra sociologie a andragogiky FF UP.

3. – 7. ŘÍJEN

Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky PířF UP: The Ninth International Seminar on Differential Equations. Konference. Pořádá Katedra matematické analýzy a aplikací matematiky PířF UP.

-red-

Za svůj život dostane v průměru každý občan 5x krevní transfúzi a 14x lék z krve vyrobený

DARUJTE KREV PRO ŽIVOT JINÝCH

Krev nelze uměle vyrobit. Je darem, který dává člověk člověku, vědom si své morální povinnosti. Velká ztráta krve je nebezpečná, mnohdy i smrtelná. I život Váš nebo Vašich nejbližších může být ohrožen – i Vás může zachránit včasná transfúze.

Zítřka – možná pozítří dostanete krev od neznámých dárců – darujte proto svou krev těm, kteří ji potřebují již dnes!

Jen na Vašem pochopení záleží, aby vždy byla dostatečná zásoba všech krevních skupin, aby nechyběla ani jediná.

Několik důležitých informací pro dárcce krve:

- Věková hranice pro dárcce krve je **18–60 let**.
- Pravidelné dárcovství **příznivě působí** na krvetvorbu a prokrvení vnitřních orgánů, **snižuje** riziko infarktu.
- Před každým odběrem je dárcce **odborně vyšetřeno**.
- Po odběru dostane občerstvení. Za den odběru náleží dárci placené volno.
- Darovat plnou krev mohou ženy čtyřikrát, muži pětkrát za rok.
- Krev nesmí obsahovat **tuk**. Proto večer a ráno před odběrem **nejezte potraviny** obsahující tuk (mléko, bílá káva, vejce, polévky, maso, omáčky, čokoláda, ořechy apod.).
- **Nehladovte** – můžete jíst chléb, beztukové pečivo, ovoce.
- **Pijte** dostatek nealkoholických nápojů (čaj, minerálky, ovocné šťávy). Večer a ráno před odběrem **nepijte alkohol**.
- Krev mohou darovat jen **zdraví lidé**, zvláště **nelze použít** krev těch, kteří prodělali **žloutenku, TBC, pohlavní nemoci**, jsou **HIV-pozitivní**, trpí těžší **alergií** apod.
- V době odběru nesmí být dárcce **nemocen**, nesmí užívat **léky**.

Přijďte se blíže informovat, přijďte se přihlásit k odběru.

Český červený kříž
Sokolská 32
☎ 522 2965

Fakultní transfúzní oddělení
FN Olomouc,
I. P. Pavlova 6
☎ 585 2235–8

Student geoinformatiky milionářem!

V únoru roku 2001 byla redakcí Žurnálu UP a www UP vyhlášena „Milionová soutěž“ pro všechny členy univerzitní obce UP. Jejím cílem bylo zachytit na počítačce úvodní internetové stránky UP milionte

prázdnin) zveřejňována ke dni uzavěrky aktuální čísla a sledována jejich zkracující se vzdálenost od magické hranice jednoho milionu.

Sledovaná řada jednotlivých čísel Žurnálu UP (17/10–1/11) ukazuje, že tempo zdlouhání této hranice vykazovalo bez větších výkyvů vcelku plynulý nárůst o cca 13–15 tisíc návštěvníků týdně; touto rychlostí, v průběhu prázdnin nepochybně zpomalenou, se počítačadlo dostalo k miliónte hranici v polovině září 2001. Vzápětí do redakce Žurnálu UP vstoupil s napětím očekávaný „milionář“ legitimující se – podle zadaných pravidel soutěže – čerstvě vytištěnou úvodní internetovou stránkou UP. Podle ní bylo už možno lehce identifikovat nejen nečekaně přesný úlovek, ale i čas: 1 000000 (Sep 18 11 : 27 2001/ (Vzápětí se bohužel ukázalo, že na rozdíl od počítačadla návštěv časový údaj neodpovídá skutečnosti.)

Šťastným výhercem, který svůj milion ulovil v počítačové učebně PířF UP, a čerstvým majitelem tří obrazových tezí olomoucké univerzity, kravaty a hrnku s logem UP se stal **student Přírodovědecké fakulty UP Evžen Kudrnovský** (3. ročník Katedry geoinformatiky), který cenu osobně převzal v redakci Žurnálu UP v pondělí 24. 9. 2001 (na snímku).

Blahopřejeme!

-red-

nebo jemu nejbližší (vyšší) číslo označující počet jejich návštěvníků k danému dni. Počínaje 17. číslem univerzitního týdeníku (23. 2. 2001) byla týden po týden (vyjma červeného zkouškového období a letních